

Kulturdepartementet v/ Lars Tore Flåten

Barne- og ungdomsfrivilligheten ut av pandemien

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) er en paraplyorganisasjon for 97 frivillige og demokratiske barne- og ungdomsorganisasjoner med om lag 450 000 medlemskap og om lag 11 000 lokallag.

Vi viser til møte 29.09.21 og e-post fra Kulturdepartementet 30.09.21 med ønske om et skriftlig notat om innspill til forskningsprosjektet informert om på møtet. Vi takker for muligheten til å komme med innspill, og dialogen vi har hatt igjennom koronapandemien.

Status i barne- og ungdomsfrivilligheten

Barne- og ungdomsfrivilligheten opplever ikke at pandemien ennå er helt over. Smittetallene blant de under 18 år er fremdeles høye i deler av landet, og i organisasjonene råder det fremdeles stor usikkerhet. Først når man har fått gjennomført de første arrangementene og avholdt årsmøter i lokallagene, vil man få oversikt over effektene koronapandemien har hatt på barne- og ungdomsfrivilligheten.

Tilgang til lokaler

Mange barne- og ungdomsorganisasjoner eier ikke egne lokaler, men har aktiviteten sin i skolelokaler og andre bygg som står tomme på ettermiddagstid. Å besøke skoler i skoletiden er også en viktig rekrutteringsarena, særlig for ungdomsorganisasjonene.

Etter at trafikklyssystemet for smittevern i skolene ble innført, opplever organisasjonene svært mange steder at skolene verken låner ut lokaler til frivillige eller åpner for besøk i skoletiden, selv når skolen er på grønt nivå. Det er et stort hinder for å komme i gang med aktivitet etter pandemien.

LNU ber om at ny kulturminister og/eller kunnskapsminister kan gå sammen med LNU om å gi et tydelig signal til skoleeierne og skolelederne om å slippe barne- og ungdomsorganisasjonene til i skolebyggene igjen, slik at de kan gjenoppta aktivitet. Det kan gjøres likt som [brevet](#) kunnskapsministeren og LNU sendte til kommunene i 2018.

Økonomi i organisasjonene

Mye av aktiviteten i barne- og ungdomsfrivilligheten har ligget brakk igjennom koronapandemien, men det er store forskjeller mellom de ulike organisasjonene.

Av krisepakken i 2020, på 2,15 milliarder kroner, fikk LNUs medlemmer i underkant av 30 millioner kroner, basert på vår gjennomgang av nøkkeltallene. Av våre 97 medlemmer, var det kun 1/3 som fikk penger. Blant dem var det tre store mottakere, ellers ble 13 millioner fordelt på 27 organisasjoner.

LNU har anslått etter medlemsundersøkelser at nedgangen i medlemskap i barne- og ungdomsfrivilligheten er på rundt 50 000 (om lag 12 % i gjennomsnitt), som vil gi betydelige

mindreinntekter av medlemskontingenter. Organisasjonene forventer også medlemsnedgang i 2021.

For mange vil de største kostnadene komme i forbindelse med gjenåpningen. Flere er bekymret for at nøkkelfrivillige er forsvunnet ut, uten at nye har kommet til, og at man i stedet må bruke lønnede ansatte for å få aktiviteten opp igjen, eller bruke midler på arrangementer og andre aktiviteter som rekrutterer og lærer opp nye kjernefrivillige. Det er behov for å styrke finansieringen av organisasjonene for å lykkes med gjenåpningen, og det må komme i form av frie midler, ikke prosjektstøtte.

Innspill til forskningsprosjekt

Vi er svært positive til at Kulturdepartementet setter av midler til et forskningsprosjekt om koronapandemiens virkninger på frivilligheten.

Det kommer til å ta tid å bygge opp igjen barne- og ungdomsfrivilligheten. Et forskningsprosjekt må ta inn over seg de reelle virkningene og dermed ha et lenger tidsperspektiv enn beskrevet i møtet. Det er derfor viktig at forskningsprosjektene som planlegges har en lengre tidshorisont som vil gi en bedre forståelse av situasjonen før og etter pandemien. Akkurat hvor lenge er vanskelig å si, men vi vil anslå at man i løpet av fjerde kvartal 2023 vil kunne fungere som utgangspunkt.

Virkninger på barn og unge

Koronapandemien har hindret hele generasjoner av barn og unge fra å delta i fritidsaktiviteter, i organisasjonsarbeid og i de skolene i demokrati barne- og ungdomsorganisasjonene er. Noen steder har hatt svært strenge smitteverntiltak praktisk talt sammenhengende siden mars 2020, andre steder har det vært perioder med nedstenging og perioder med utbredt aktivitet. Denne variasjonen kan gi unik innsikt i flere faktorer som vi anbefaler at forskningsgruppen ser nærmere på:

- Hvilke barn og unge er det som falt fra, både på kort og lang sikt? Hva kjennetegner dem? Lykkes organisasjonene med å rekruttere dem tilbake?
- Hvordan påvirker det at man ikke deltok i frivillige aktiviteter igjennom korona engasjement på lengre sikt, og på demokratiforståelse, tilhørighet og levekår?
- Er det systematiske variasjoner i deltakelse og virkninger av nedstengingen mellom steder med ulike smitteverntiltak?

Tilgang på lokaler under og etter pandemien

LNU vil også gjerne få innsikt i hvordan tilgangen på lokaler er for frivilligheten. Mange melder om vanskeligheter med å finne lokaler til å avholde aktiviteter. Igjennom korona er det svært få skoler som har sluppet inn frivillige organisasjoner, og vi er bekymret for at dette kommer til å «sette seg». Overordnet spørsmål kan være:

- Hvor mange og hvilke typer lokaler er det som tillater og ikke tillater ekstern bruk?
- Hvor mange og hvilke typer lokaler krever betaling for bruk?
- Hvordan har tilgangen til lokaler påvirket aktivitetsnivået i frivilligheten?